

VERKLARING VAN HET PAX CHRISTI NETWERK VAN DE GROTE MEREN OVER DE CATASTROFALE SITUATIE IN HET OOSTEN VAN DE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO IN DE REGIO VAN DE GROTE MEREN VAN AFRIKA

De leden van het netwerk van de Grote Meren van Pax Christi en van het netwerk Fraternité Grands Lacs ISPR/ACEAC RDC, LIFDED RDC, AFRICA RECONCILED RDC, AJECL Rwanda, RODHECIC RDC, Pax Christi BUKAVU RDC, CJK Burundi, CADRE RDC, CEJP/Burundi RJMPRDC, A.M.I. Rwanda, SPR RDC, IGE RDC Nduwamahoro NVA Burundi, UPDDHE RDC, Youth for Peace Grand Lacs RDC, Pax Christi UVIRA RDC, AGIR RDC, bijeen in Bujumbura op 10 juni 2022, richten de volgende vredesoproep aan de VN, het CIRGL (Internationale Conferentie voor het Gebied van de Grote Meren) en de Afrikaanse Unie.

Inleiding

De veiligheidssituatie in het gebied van de Grote Meren in Afrika blijft catastrofaal. Dit werd op 20 mei 2022 verklaard door Huang Xia, speciaal gezant van de VN voor de DR Congo, waarbij hij als voorbeeld de aanhoudende gewapende aanvallen noemde van gewapende groeperingen zoals M23, ADF of CODECO (er zijn er meer dan honderd, waaronder Burundezers en Rwandezers in het Hoogplateau) in het oosten van de Democratische Republiek Congo (DRC) en in de regio.

Hij riep op tot consolidatie van de resultaten die reeds bereikt zijn tussen de regering van de DRC en de gewapende groepen.

Het veiligheidsklimaat in de provincie Noord-Kivu van de DRC is zeer precair en verontrustend na de recente gewapende confrontaties tussen elementen van M23 en strijdkrachten van de DRC (FARDC), gesteund door de blauwhelmen van de Verenigde Naties (MONUSCO).

De opeenvolgende botsingen van de afgelopen jaren bedreigen de vrede, de veiligheid en de rust van de bevolking in de regio en hebben geleid tot een alarmerende humanitaire situatie, met name in de gebieden Rutshuru en Nyiragongo, waar humanitaire organisaties en de lokale autoriteiten melding maken van meer dan 117.000 ontheemde mensen sinds de gewelddadigheden in maart jongstleden uitbraken. Ook melden zij 15.000 vluchtelingen in buurland Oeganda en de aanwezigheid van Congolese vluchtelingen in Burundi.

De gevolgen op humanitair vlak zijn niet te overzien, met name de massale verplaatsing van bevolkingsgroepen zonder enige steun, de doden en gewonden bij alle partijen (burgers en soldaten) met als gevolg vele psychologische trauma's en de vernietiging van de sociaal-communautaire infrastructuur.

De gewelddadige confrontaties hebben het conflict en de spanningen tussen Rwanda en de DRC aangewakkerd. Anderzijds zijn er de afgelopen twee jaar spanningen geweest tussen Rwanda en Burundi, die hebben geleid tot de sluiting van de grenzen tussen de twee landen. Momenteel zijn de twee landen bezig met een diplomatieke schoonmaak om de situatie te ontmijnen.

Het Uitgebreide Gezamenlijk Verificatiemechanisme dat verantwoordelijk is voor het toezicht op en het onderzoek van de veiligheidssituatie in het gebied van de Grote Meren en dat door de landen van de Grote Meren zelf is opgezet, legt grote nadruk op samenwerking en

transparantie. Toch is het duidelijk dat dit gezamenlijke mechanisme niet de verwachte resultaten oplevert, gezien de verschillende incidenten met nieuwe conflicten en spanningen tussen de DRC en Rwanda.

De afgelopen dagen hebben wij over de hele Democratische Republiek Congo verscheidene demonstraties van de bevolking gezien ter ondersteuning van de FARDC (het leger, red.) die op verschillende fronten optreedt tegen M23, dat de wapens heeft opgenomen, terwijl tegelijkertijd verscheidene wegen worden gezocht om op diplomatiek, politiek en militair niveau uit deze gewelddadige crisis te geraken.

Zoals eerder vermeld, is M23 niet de enige gewapende groep die in het oosten van de DR Congo actief is. Sinds 1994 wordt dit deel van het land verscheurd door de acties van plaatselijke en buitenlandse gewapende groepen. De belangrijkste oorzaken van onveiligheid zijn onder meer:

- Verschillende vormen van conflicten tussen gemeenschappen, stammen en land (plundering van natuurlijke hulpbronnen en andere rijkdommen), waarbij buurlanden betrokken zijn, alsmede politieke manipulatie op plaatselijk, provinciaal, nationaal en internationaal niveau;
- Het illegale bezit en de illegale verspreiding van oorlogswapens (handvuurwapens en lichte wapens), die aan de basis liggen van talrijke gevallen van beroving, ontvoering, verkrachting en gewapende overvallen;
- De ondoeltreffendheid of de afwezigheid van het staatsgezag in bepaalde delen van het nationale grondgebied waardoor gewapende groepen zich gemakkelijker vrij kunnen bewegen en organiseren;
- De straffeloosheid voor alle daders en opdrachtgevers van wreedheden, zowel op politiek, militair als juridisch vlak;
- De ontoereikende begeleiding voor de jeugd die zich bij gebrek aan werk aansluit bij gewapende groepen in de overtuiging dat zij daar de kost kunnen verdienen;
- De aanwezigheid van lokale en buitenlandse gewapende groepen leidt ertoe dat bepaalde gebieden afgesneden raken van toegang tot humanitaire hulp en handel.

Het Pax Christi Netwerk van de Grote Meren in Afrika, dat verbonden is met Pax Christi Internationaal, zet zich via zijn ledenorganisaties en partners actief in voor vredesopbouw, mensenrechten, rechtvaardigheid en verzoening in door conflicten verscheurde gebieden.

Het netwerk roept op tot terughoudendheid, tot openhartige en constructieve dialoog, tot vreedzame oplossing van conflicten, tot vreedzaam samenleven en het behoud van de verworvenheden van de vrede.

De organisaties die lid zijn van het Netwerk van de Grote Meren roepen de Verenigde Naties, de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, de Europese Unie, de Afrikaanse Unie en alle andere internationale organisaties op in beweging te komen en steun te verlenen aan de initiatieven die worden ondernomen om het gebied van de Grote Meren te pacificeren, ten einde verder bloedvergieten en oorlogen te voorkomen waarbij de burgerbevolking, vrouwen en kinderen een zware prijs betalen.

Het Pax Christi Netwerk van de Grote Meren van Afrika doet daarom beroep:

Op de staatshoofden in de regio van de Grote Meren van Afrika om:

- Voorrang te geven aan de dialoog en zo elk geschil vreedzaam op te lossen in plaats van een beroep te doen op legers en militair geweld;
- Altijd te investeren in de ontwikkeling van hun land, in actieve geweldloosheid en vredesopbouw, in plaats van hun middelen te investeren in de aankoop en het gebruik van

- wapens die mensenlevens kosten;
- Zich altijd in te zetten voor de vrede en niets dan de vrede in hun land in plaats van elkaar in de val te willen lokken;
 - Elke betrokkenheid van politieke personaliteiten bij de ondersteuning van gewapende groeperingen die de regio blijven teisteren, te ontmoedigen;
 - Deel te nemen aan het lopende Programma voor Ontwapening, Demobilisatie, Samenlevingsherstel en Stabilisatie (P-DDRCS), teneinde vrede in het oosten van de DRC tot stand te brengen;
 - Doeltreffende controle- en evaluatiemechanismen voor de verschillende ondertekende overeenkomsten in te voeren.

Op regionale organismen (CIRGL, CEPGL, EAC) om:

- De verschillende staatshoofden die in een conflict verwickeld zijn, rond de tafel brengen en hen bindende richtsnoeren voor vrede in de regio op te leggen;
- De staatshoofden aan te moedigen de grenzen te openen om het vrije verkeer van personen en goederen te vergemakkelijken;
- De toenadering tussen de volkeren van de subregio te faciliteren in plaats van het opnieuw oplaaien van geweld aan te moedigen.

Op maatschappelijke organisaties in het gebied van de Grote Meren van Afrika en internationale Ngo's om:

- Waakzaam en eensgezind te blijven ten gunste van de bevolking;
- Te blijven ageren voor vrede in de subregio van de Grote Meren van Afrika;
- Te werken aan het opzetten van humanitaire noodhulp voor en bescherming van de duizenden ontheemden en vluchtelingen in de regio;
- Sensibilisering voor vreedzame co-existentie tussen gemeenschappen in de subregio van de Grote Meren te intensiveren, door meer bijeenkomsten te houden over wederzijdse aanvaarding, geleidelijke verzoening en traumaverwerking.

Concluderend kan worden gesteld dat onze aanpak strookt met de bedoelingen van onze staatshoofden die in het verleden de CEPGL, CAC en ICGLR hebben opgericht om actief vrede, veiligheid en ontwikkeling, menselijke waardigheid en de integratie van onze populaties in de regio te bevorderen.

De netwerken van onze organisaties zijn vragende partij voor elke vorm van samenwerking die de verwezenlijking van de visie van de staatshoofden op dit gebied voor het welzijn van onze volkeren faciliteert.

Wat de hierboven beschreven situatie betreft, wensen wij permanent contact te houden met de CIRGL, en met regionale en internationale instellingen die zich inzetten voor de consolidatie van de vrede in onze regio.

Gedaan te Bujumbura, 10 juni 2022.

Contactpersonen

Voor het Netwerk Pax Christi van de Grote Meren: Grâce LULA HAMBANA, Coördinatrice. Email: lifded.ongd@gmail.com

Voor Pax Christi Internationaal: Dieudonné Serukabuza, Afrika Coördinator, Email: d.serukabuza@paxchristi.net

Vertaling: Hugo Swinnen

Lijst van organisaties die deze verklaring ondertekenen en die eraan hebben bijgedragen

Nr.	Voornaam en naam	Functie	Organisatie	Land	LOGO
1	Mgr Joseph Gwamuhanya	Rector	ISPR/ACEAC	DRC	
2	Grâce LULA HAMBANA	Coördinatrice	LIFDED	DRC	
3	Pascal MUGARUKA CHINYABUGUMA	Nationaal uitvoerend directeur	AFRICA RECONCILED	DRC	
4	Eerwaarde Théogène Iyakaremye	Uitvoerend Directeur	AJECL	Rwanda	
5	Paul Kabeya Mukenge	Coördinator	RODHECIC	DRC	
6	Jacques KABAKABA	Coördinator	Pax Christi BUKAVU	DRC	
7	Eerwaarde Alphonse Ndabiseruye	Directeur	CJK	Burundi	
8	Godefroid Marhegane	Coördinator	CADRE	DRC	
9	Eerwaarde Charles Karorero	Permanent secretaris	CEJP/Burundi	Burundi	 Commission Episcopale Justice et Paix C.E.J.P. BURUNDI Bâtiment de la Coopération du Façonnage Catholique - Rue de la Mission BP 7074 Bujumbura - Burundi - Tél. : +257 24 31 26 - Fax : +257 24 77 04 Site Web: www.cejp.bi E-mail: cejpbi@cejp.bi
10	Edel Martin KATAKA KAPUA	Coördinator	RJMP	DRC	
11	Jean-Jacques NGANYA	Directeur	Pax Christi UVIRA vzw	DRC	
12	Jean Baptiste Bizimana	Coördinator	A.M.I.	Rwanda	

13	Yvette MUSHIGO	Uitvoerend secretaris	SPR	DRC	
14	Patrice Lwabaguma	Coördinator	IGE	DRC	
15	Angèle Nahimana	Coördinatrice	Nduwamahoro NVA	Burundi	
16	Meschac NAKANYWENGE	Coördinator	UPDDHE	DRC	
17	Georges Buhendwa	Directeur	Youth for Peace Grand Lac	DRC	
18	Ghislain Kalwira	Medewerker Noodprojecten	AGIR	DRC	